

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
69

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 MÁRCIUS HÓ 22

VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1¹/₂ Dinár

Háborus izgatás egyes számban

Néhány nappal ezelőtt nyílt meg Nizzában egy kongresszus azzal a céllal, hogy megalakítsa a „Minden háboru ellenzöknek nemzetközi ligáját”. Ez az egyesülés főleg Franciaországban rendelkezik erős gyökerekkel és francia ember Georges Pioch is, aki egy ironikus megközelítéssel és megfogalmazással fantasztikus határozati javaslatot terjeszt a kongresszus elé. Egy francia lapban Pioch így ismertette javaslatát:

— A hosszú peleponezoszi háboru után, melyről azt mondotta Perikles, hogy az év elvesztette tavaszát, az athéniek törvényt hoztak a háborus izgatás ellen. Ebben a törvényben halálbüntetést mondtak ki azokra, akik a jövőben szóval vagy írásban háborut kérnek az idegen nemzetek ellen. Ugy látszik, hogy a törvénynek nem volt még az ereje és sohasem is alkalmazták. Azok ugyanis, akik gyűlölik a háborut, mások hazafias gondjára bízzák, hogy a háborut megcsinálják.

— Legyünk pontosabbak és szerényebbek vágyainkban és reményeinkben. Kérjük a háboruellenes képviselőktől, hogy kezdeménezzenek hazájuk parlamentjében egy törvényt a következő tartalommal: *Aki valamely ország ellen nyíltan, vagy alattomban háborut propagál akár szóval, akár sajtó útján, akár az általa vezetett vállalkozásokon keresztül, köteles a mozgósítás első napján bevonulni és betölteni azt a legmagasabb tisztességet, hogy az arcvonalcsapásban küzd végig a háboru. E szabály alól ne legyen kivétel. Nem adhat felmentést sem a kor, sem a foglalkozás, sem a testi alkalmatlanság. Az emberi faj érdekei ugyanis azt követelik meg, hogy az élet kockázatátelének kifizetése éppen azokat érje a háboru propagálói közül, akiket koruk, vagy betegségük normális körülmények között is előbb predesztinálna a halálra.*

Eddig tart a francia pacifista nyilatkozata a maga javaslatáról. Ugy látszik, ő maga sem tartja valószínűnek, hogy terve egyhamar valóra válhatik. Fájdalom, az emberiség a saját kárán is csak nagynehezen tanul s bár a mi generációnk már átélte egy világháboru minden borzalmas szenvedését, a békevágyat még azokban az országokban is bűnnek tartják, amelyeknek minden aspirációjuk teljesült és új háboruban már mit sem nyerhetnének. Mig az uszítók propagandája mindenütt szabad, a béke propagandáját szándékosan összetévesztik a felforgató társadalmi irányok propagandájával. Éppen azért, vajmi kevés gyakorlati értéket lehet tulajdonítani a háboruellenes törvényjavaslat tervének.

Érdekes azonban, hogy ez a javaslat aligha termelt a Georges Pioch agyában, hanem előtte is megcsinálta már valaki napjainkban: Karinthy Frigyes, a nagy magyar satirikus. A háboru napjaiban jelent meg egy humoros írása. Humoros, de a mélyén ott lehetett érezni a véres komolyságot. És más formában, mint humoros, nem is lehetett volna elmondani. Karinthy Frigyes azt meséli el ebben az írásban, hogy látogatást tett valami ismeretlen országban, ha nem tévedünk, Faramidoban. Érdeklődött az ország állapotai felől és azt a felvilágosítást kapta, hogy ott a teljes és tökéletes béke uralkodik. Az író csodálkozott és megkérdezte, hogyan csinálták hát ezt a békét hogyan szabadították meg országukat a háboru borzalmas veszedelmétől?

A válasz nagyon egyszerű volt. *„Elültottuk, — mondták Faramidolaxói — hogy bárki is többes számban fejezze ki magát, amikor a közt érdeklő kérdésekről beszél. A népszónok például halálbüntetés terhe alatt köteles az egyes számot használni, amikor a háboru elkerülhetetlen voltáról igyekezik meggyőzni a tömeget. Nem mondhatja például, hogy mi mindnyájan égvünk a vágytól, hogy meghaljunk a vitézség mezején. Csak azt mondhatja, hogy ő ég a vágytól. S ha ég, neki kell legelől mennie. Az újságíró nem írhatja le, hogy minden csepp vérünket és vagyonunkat szívesen áldozzuk az ellenség romlásáért. Csakis egyes szám első személyében beszélhet. Így aztán eddig nem akadt senki, aki Faramidoban háborura izgatott volna.”*

Egyszer már volt példa arra, hogy egy író gondolatából rövidesen gyakorlati megoldás lett a közelmúltban. Bernhard Shaw egy ironikus cikket írt akkor, amikor az ir sinnfeinek egyéni

merényleteket követték el, hogy megakadályozzák az angol-ír kiegyezést. Az angol kormány úgy akarta elejűket venni ezeknek a merényleteknek, hogy általános fegyverviselési tilalmat rendelt el. Bernhard Shaw azonban kimutatta, hogy ez a rendszabály milyen gyenge. Akik merényleteket akarnak elkövetni, azok már megkockáztatják azt a párhavi fogházbüntetést is amit a fegyverviselési tilalom áthágásáért kaphatnak. A tilalom csak a polgárság számára teszi lehetetlenné a védekezést. Shaw tehát azt javasolta, hogy tilalom helyett inkább fegyverezék fel az egész polgárságot.

Igy is történt. Az angol kormány megfogadta Shaw tanácsát és azóta tényleg egyetlen merénylet sem fordult elő. A felfegyverzett polgárság önvédelme lehetetlenné tette a bandák működését. Nagy kérdés azonban, hogyha Shaw a felfegyverzést propagálta volna és nem a felfegyverzést, akkor is lett volna-e fogantatja a szavának. Mert az angol kormány is, amint kiderült, szívesen meghallgatja a pacifista írókat, ha véletlenül — a fegyver mellett foglal állást.

Megrendült a pénzügyminiszter állása

A Nemzeti megegyezés és parasztdemokrácia blokkjának programja

Beograd. Az ellenzéki esti lapok tegnapi számukban tették közzé a „Nemzeti megegyezés és parasztdemokrácia blokkja” megegyezését, mely hét pontból áll. A blokk munkaprogramként magáévá teszi Davidovics Lyubának a parlamentben az elmúlt év augusztusában felolvasott kormányprogramját, amely egyedül alkalmas a szerb, horvát és szlovén nép közötti megegyezés megteremtésére. Követeli a blokk a balkáni államok szolidaritását, az Oroszországgal való megegyezést, a korrupció megszüntetését, az önkormányzat megvalósítását, a polgári jogok tiszteletben tartását, az egyenlő megadóztatást, a rokkanttörvényt, igazságos adótörvényt és a nép érdekeit szolgáló törvények megszavazását.

Az ellenzék értekezlete

Trumbics Ante dr. és Radics Pavle tegnapi délelőtti horvát köztársasági parasztpárt képviselőivel Beogradba érkeztek. Trumbics és Radics azonnal a parlamentbe mentek, ahol résztvettek az ellenzéki blokk vezetőinek ülésén. Az ellenzéki blokk megállapodott arra vonatkozólag, hogy milyen takti-

kát folytat a parlamentben és egyúttal megbizta Davidovics Lyubát, hogy a parlament mai ülésén ő szólaljon először fel az igazoló bizottság jelentéséhez illetve a mandátumok igazolásához.

A radikáispárt

A radikáispárt ülése tegnap délelőtti 11 órakor kezdődött. Az ülésen felszólaló képviselők mind a HRSS mandátumainak a megemmisítését követelték. Az ülést délután folytatták és ekkor felszólalt Pasics Nikola miniszterelnök. Felszólalásában köszönetet fejezte ki a képviselőknek, amiért megjelentek és kijelentette, hogy most miután megismerte a képviselők véleményét a Radics-párti mandátumok ügyében, tudni fogja, hogy mit tegyen.

Sztojadinovic ellen

A radikális pártban nagy az elégedetlenség Sztojadinovic Milán pénzügyminiszterrel szemben a dohánybevéltáznál történt igazságtalanságok miatt. Egy radikális képviselő tegnap kijelentette munkatársunknak, hogy Sztojadinovic Milán pénzügyminiszter állása megrendült és távozása sincs kizárva.

Egyház és állam Franciaországban

A francia kamara Herriot beszéde után az egyház és állam szétválasztásának terve mellett — szótöbbséggel — állást foglalt

Párisból jelentik: A francia kamara tegnapi viharos ülése a francia biborosok és püspökök nyilatkozatával foglalkozott. Herriot kijelentette, hogy a kormány nyilatkozatai sohasem sérthették a katolikuságot, majd tiltakozott a pápa azon kijelentése miatt, amelyek szerint a francia kormány politikája egyházellenes, de franciellenes is. Azon kijelentésénél, hogy „nem akarunk a bankok, csak az alázatosak katolicizmusáról tudni”, a kamarában óriási vihar tört ki, úgy hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Féróra mulva Herriot folytatta beszédét, amelyet azonban a nagy zaj miatt szinte hallani se lehetett. Utána a jobboldal nevében Ferroays márkijelentette, hogy a miniszterelnök egyes kifejezéseit vonja vissza.

Miután többszöri felszólítás után is

támadta a miniszterelnököt, Painlavé elnök kizárási indítványt terjesztett a kamara elé, amelyet az szótöbbséggel el is fogadott. A képviselő óriási lármával közepette a teremőrök vezették ki, majd dulakodás támadt az elnöki emelvény előtt. A lármával együtt Herriot emelkedett szólásra, de már az első szavainál oly irtózatos lármát tört ki, hogy beszédéből alig egy-két szót lehetett megérteni. A kamara a zaj elültével több felszólalás után szótöbbséggel úgy határozott, hogy kitart az egyház és állam szétválasztásának a terve mellett.

A francia katolikus közvélemény felháborodással tárgyalja a szabaddemokrácia szellemének meglepő és váratlan diadalmaskodását a francia kamarában.

ROVÁS

Ez erdélyi eset. Goga Oktávián egykor miniszter, ma az újjászületett Románia legnépszerűbb költő-intellektusa, felkereste Bernády Györgyöt, az erdélyi magyarság egyik legreprezentatívabb vezetőjénél, akivel hosszúságú megbeszélést folytatott mindazon problémákról, amelyek ma is ott állnak egész Románia érdeklődésének homlokterében. A beszélgetés közben mondotta Goga ezeket:

— Nem asszimilációt akarunk, hanem adaptációt...

Milyen egyszerű, őszinte és becsületes szavak ezek. Nálunk vajjon elmondja-e egyszer valaki? Nálunk nincsenek Gogák. Csak demagógok...

A „Vreme” és a „Bácsmezei Napló”. Tegnap reggel a radikális „Vreme” egy állítólagos levelet közölt, amely szerint dr. Pleszkovics Lukács képviselő bejelentéssel, hogy kilép a demokrata (Davidovics) pártból. Ugyanazon a reggelen ugyanezt közölte a „Bácsmezei Napló” is. A hír egyáltalán nem felelt meg a valóságnak, de a két azonos hír közlése után ismételt alkalomunk van megállapítani, hogy a politikai pikantériákat illetően milyen egyforma pontossággal informálják a radikális-párti lapokat — nemzetiségre való különbség nélkül...

Egy vajdasági lap tegnapelőtt a Bico sikkasztójának, Hirschbeinek novisadi hátramaradottjaitól intézett levelet közölte és ezzel kapcsolatosan a következő, — kétségtelenül elég szerencsétlen — hasonlatot kockáztatja meg a magyar irodalom egyik örök nagyságának rovására: *„Hirschbein úgy tűnt el Novisadról, mint Petőfi Sándor a segesvári csatáron”. Pardon, de meg kell mondanunk, hogy ez a két eset mégsem ugyanaz, de hogy csak annyit mondjunk, amennyit a meg nem nevezett lap cikkirója is megért: Petőfit valamikor egy gondolat bántotta s vajjon bántja-e Hirschbeint is az a gondolat, hogy visszafizeti az elsikított kis aprópénzt? Azonkívül Petőfi meghalt. Mért nem hal meg ez a Hirschbein is a becsület mezején? Miért levelez? Mit untatja a novisadi közönséget? Elvégre nem „tartozik” mindenkinek. Főképpen untatni nem tartozik mindenkinek...*

Még az újságírók is... Tisztelettel kérjük: Ha újságírók között vannak bizonyos személyi ellentétekből származó differenciák, úgy azokat akárhogyan lehet intézni, csak az érdekelt hírlapírók lapjainak azon cikkeiben nem, amelyeknek tartalma a vitatkozó két hírlapíró személyén messze tulesik. Hogyis fejezzük ki röviden? Intézzé el a két egymásnak kölcsönösen kellemetlen ur ezt a vitát a lovagiasság kötelező szabályai szerint a nyilvánosság kizárásával márcsak azért is, mert kizárólag ez a szempont szolgálja a tisztességes újságírást, a kari érdek és az egyéni tisztesség szempontjait. A közönség türelmét és idegeit éppen elégszer tették próbára azok az események, amelyek az elmúlt tíz év történetét töltik ki. Miért köteles a jámbor és jóhiszemű közönség a novisadi színházpártoló egyesületnek, vagy a novisadi színháznak, vagy megfordítva, vagy nem tudjuk kinek érkezett 25.000 dinár sorsát attól tenni függővé, hogy két újságíró jó, vagy rossz viszonyban él egymással? Pardon, de mi elégnék tartjuk, ha a sajtó őszinten munkásai a kulisszák mögött utálják egymást. De mit akarnak torz mérgükkel Bajazzók a — kulisszák előtt...

Megkezdte működését Novisadon az országos rokkant- és nyugdíjgyűlés

Az országos rokkant és nyugdíj egyesület, amely az ország egész területén megkezdte már működését, a novisadi fiókot is új életre akarja keltetni. Az egyesület most közzétett mérlegszámlájából kitűnik, hogy az elmúlt évben a nyugdíj és temetkezési alap újabb 200.000 dinárral emelkedett. Az egyesület ez évi rendes közgyűlését április hó 19-én tartja meg suboticiai székházában.

Miután a háború előtt és a háború alatt is jól működő novisadi fiók még mindig nem működik, az egyesület vezetősége felkéri mindazokat, akik tagjai voltak az egyesületnek, jelentkezzenek Lenkey Imre asztalosmesternél (Uspenszka utca), hogy a novisadi fiók ismét megkezdhesse működését. Azok, akik már évek óta befizették tagdíjait, fizessék azokat továbbra is, hogy gondnélküli öregkorot biztosíthassanak maguknak.

Csurogi orvosok harca

A csurogi radikálpárt elnöke kurukszlónak rágalmazta orvostársát

A csurogi községi orvosi állásért erős harc folyt dr. Jovanovics György orvos, a csurogi radikális párt elnöke és dr. Vulanovics Ilija orvos között, aki Montenegróból jött Csurogra. A harc annyira eljutott, hogy a csurogi radikális párt 1924. április 5-én megtartott ülésén dr. Jovanovics György a következőket mondotta: „Dr. Vulanovics Ilija nem orvos, hanem közönséges kurukszló, községi orvosá pedig nem Vulanovicsot, hanem engem kell kinevezni”. Vulanovics dr. sértőnek találta magára nézve Jovanovics dr. szavait és becsületsértés miatt beperelte a szabályi járásbírósnál. A szabályi járásbírósnál azonban felmentette dr. Jovanovics Györgyöt a vád alól.

Vulanovics Ilija dr. a novisadi törvényszékhez felebbezett a szabályi járásbírósnál ítélete ellen. A novisadi törvényszék büntető feljebbviteli tanácsa — Farkas Ferenc elnök, Obradovics és Primovics szavazóbírák — tegnap tárgyalták az ügyet, megsemmisítették a szabályi járásbírósnál ítéletét és becsületsértés miatt ezer dinár pénzbüntetésre, továbbá a perköltség megtérítésére ítélte dr. Jovanovics Györgyöt. A büntetést azonban felfüggesztette és ha Jovanovics dr. három évig nem követ el büntetendő cselekményt, nem is hajtják végre.

Vulanovics Ilija dr. a Montenegróból Csurogra szakadt orvosnak tegnap még egy becsületsértési perét tárgyalta a novisadi törvényszék felebbezési tanácsa.

Visics Jovan csurogi tanítót azért jelentette fel a szabályi járásbírósnál Vulanovics Ilija, mert azt a hírt terjesztette, hogy Vulanovics nem maradhat már sokáig Csurogon, mert nincs oklevele. Azt is beszélt a faluban, hogy Vulanovics nem ért semmihez és nincs jogában a Vajdaságban orvosi praxist folytatnia, hanem csak Macedoniában és Albániában. A szabályi járásbírósnál 200 dinár pénzbüntetésre és a perköltségek megfizetésére ítélte Visicsot. Vulanovics Ilija keveselte a büntetést és felebbezett ellene a novisadi törvényszékhez, amelynek feljebbviteli tanácsa azonban jóváhagyta a járásbírósnál ítéletét.

Volt román miniszter

erdélyi magyar képviselő vendége Goga Oktavián, Bernády Györgynél

Kolozsvár. Goga Octavián volt román miniszter, nemzetgyűlési képviselő e héten Marosvásárhelyen tartózkodott. Ez alkalommal Bernády György magyar képviselő vacsorát adott Goga Octavián tiszteletére. A vacsora alkalmával Bernády György mondta az első beszédet, amelyben a román politikában bekövetkező fordulatról, az Avarescu párt uralomra jutásáról beszélt.

Bernády György beszédére Goga Octavián válaszolt és elmondotta, hogy rendületlenül hisz a magyar és román

nép egymásraltaltságában és programjának alapelvevé tette ennek a kiépítését.

Régen művészi szempontok vezették el őt ehhez a problémához, kereste, kutatta a magyar és román néplelek tulajdonságait, most politikailag akarja szolgálni. A magyarság problémáját politikai tényekben eddig nem szolgálhatta, mert a magyarságnak politikai egysége eddig nem volt. Azok, akikkel érintkezést tartott fenn, egyének voltak. Program-megoldása egyénekkel lehetetlen volt.

Most elérkezettnek látja az időt arra, hogy mint politikai párt tagja, a magyar politikai párttal vegye fel a kérdés megoldásának lehetőségét.

Amikor Bernády lelkében aggodalmak keresnek kifejezést, ő ezt egészen természetesnek találja és megérti, mert tudja, hogy a magyar lélek még mindig borult. „A kormányváltás — jelentette ki határozottan Goga — rendszerváltást is jelent a magyarság sorsára nézve.”

Beszéde végén meghatott hangon éltette a román-magyar barátságot.

A vajdasági törvényhatóságok nászajándékából

egy öfelsége nevével elkeresztelt internátust építenek fel Beogradban

Amint ismeretes, a vajdasági törvényhatóságok akkor, amikor Öfelsége a király oltár elé vezette Mariora királyné Öfelségét, hatmillió dinárt jegytek, amelyet nászajándékként ajánlottak fel a királyi párnak. Az összeg hovatartásáról mindeztideig nem történt intézkedés. A hatmilliót a királyi alapítványi pénztárban kezelték eddig. A legfelsőbb helyen később azt az óhaját juttatták kifejezésre, hogy ezen a hatalmas összegben a fővárosban egy internátus létesíttessék,

nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül olyan szegény-

sorsú főiskolai tanulók számára, akik tanulmányi költségeiket nem tudják fedezni.

Az internátus építkezését már a legközelebbi jövőben megkezdik annál is inkább, mert céljaira a beogradi Tudományegyetem épülete mellett ingyen telket adományozott Beograd város. A hatmillió összegben Novisad városa egymillió dinárral szerepel. Az internátus felépítésének tervét Szalipcsevics Milán főispán a jövő hét szerdáján, vagy csütörtökjén megtartandó rendkívüli közgyűlésén fogja bejelenteni.

A radikálpárt elnöke a belügyminiszternél

A jövőben a belügyminiszter csak a radikálisokkal egyetértésben fog kinevezéseket eszközölni

A novisadi radikálpárt legutóbbi gyűlésein több ízben is kifejezést adott elégedetlenségének azon rendszer felett, amelyet a novisadi kinevezések körül honosított meg a belügyminiszterium. A községi önkormányzat felfüggesztése óta természetesen a belügyminiszterre hárul a tisztviselők kinevezése, de nemrégén még ezeket a kinevezéseket csak az érdekeltek meghallgatása után eszközölték. Miután legutóbb már ilyen kérdésekben a radikális pártszervezetek véleményét sem kéri ki, sőt mel-

lőzték jelöltjeiket is, a novisadi radikálpárt megbízásából tegnap a belügyminiszternél jártak Popovicki Pavle radikális képviselő és Popovics Dáka mérnök, a novisadi radikális párt elnöke. A belügyminiszter határozott ígéretet tett arra, hogy a jövőben a kinevezéseket a radikálpárt helyi szervezetével egyetértésben fogja megejteni. Miután a novisadi radikális párt ragaszkodik Bosnyákovics tanácsnok főszámvevő személyéhez, a miniszterium intézkedni fog, hogy reaktiváltassék.

Lebontották az aradi vértanúk szobrát

A román kormány nem tartja be a megállapodást

Aradról jelentik: Az aradi vértanúszobor, illetve Kossuth-szobor ügye újabb fázisba jutott. Annak idején a román kormány hivatalos megbízottja és a bukaresti magyar követ között olyan értelmű megállapodás jött létre, amely szerint a szobrokat a magyar kormány megbízottai útján lebontatja és Magyarországra viteti. Az ügy végrehajtása azonban egyideig késétt, mire a kormány a napokban rendeletileg utasította Arad város főpolgármesterét, hogy gondoskodjék a saját hatáskörében a szobrok lebontásáról. E rendelet Budapesten igen nagy felzúdulást keltett és több lap élesen megtámadja a román kormányt, mint amely megszegte a diplomáciai uton történt megállapodásokat. Dr. Robu János, Arad város főpolgármestere ez ügyben a következőket mondotta:

— A legerélyesebben vissza kell utasítanom a budapesti lapok ama vádját, hogy a román kormány felrugta volna a szobrok ügyében tett megállapodásokat. Való igaz, hogy annakidején kormányunk és a bukaresti magyar

követ abban állapodtak meg, hogy a Kossuth-szobrot és a vértanúk szobrát kiszolgáltatjuk Magyarországnak. A megállapodás értelmében a magyar kormány gondoskodnia kellett volna a szobrok lebontásának megkezdéséről. Ez azonban egyre késétt. Tekintettel arra a körülményre, hogy a szobrok a mai bedeszkázott formájukban nem maradhatnak időlen-ideig. Arad terein, mert így csak elcsufítják a várost, kormányunk néhány nappal ezelőtt elrendelte mindkét szobormű lebontási munkálatának megkezdését. A munkálatokat néhány napon belül foganatosítani fogjuk. Ez azonban semmi körülmények között nem jelenti azt, hogy a szobrokat nem szolgáltatjuk ki Magyarországnak. Minden körülmények között át fogjuk adni azokat, mert ott van a helyük. Gondom lesz rá, hogy a lebontást kizárólag hozzáértő szakemberekkel végeztessék, nehogy a műalkotások a legcsekélyebb mértékben is megrongálódjanak.

A nyáron lesznek a munkásbiztosítónál a választások

A munkásság épen úgy, mint a munkaadók már régen követelik a munkásbiztosító pénztárakban a választások megtartását. Hét év óta ugyanis nincs önkormányzata a vajdasági munkásbiztosítónak. Ezalatt az idő alatt számos olyan tisztviselő helyezkedett el a munkásbiztosító hivatalban, akik nagyon jó pártemberek, de hivatalnokoknak nem alkalmasak. Es hiába követeltek, hiába protestáltak, sztrájkoltak és mindentféle eszközt alkalmaztak a munkásság tulajdonképeni vezetői, a munkásbiztosítókból sehogyan sem le-

hetett kiemelni azokat a tisztviselőket, akik akkor, amikor jó állást nyertek, már nem védtek a munkásság érdekeit és megfeledeztek kötelességeikről. A választásokat már a múlt évben megakarták tartani, de közben jöttek a nemzetgyűlési választások és ezért úgy határoztak, hogy a munkásbiztosító választásait, csak késő tavasszal vagy nyáron fogják megtartani.

A zagrebi munkásbiztosító központ most intézett leiratot az egyes pénztárakhoz arról, hogy a választásokat legkésőbb a nyáron meg kell tartani.

A novisadi vásár

Gyenge volt az első nap — Magas árak mellett nagy kínálat a sertésvásáron

Tegnap volt a novisadi márciusi vásár első napja, amely nagyon gyengén sikerült. Ló, szarvasmarha, egyáltalában nem volt a vásáron. Mindössze sovány sertéseket és malacokat kínáltak eladásra, még pedig elég magas áron. Így 6—8 hetes malac párjéért 900 dinárt is elkértek. Hasonlóképp magas volt a sovány sertések ára is. A vásárlási kedv ilyen körülmények között az erős kínálat dacára is minimális volt. Az iparosok sem képviseltették magukat a tegnapi vásáron, mindössze kilenc korcsmáros ütött sátrat azonban ezek is inkább a mai napon remélnék üzleteket csinálni. A novisadi márciusi vásár gyenge kilátással indul, mivel szarvasmarhát egyáltalán nem szabad felhajtani.

Az első héber egyetem

megnyitására ma Palesztinába utazik Ernszt Bernát, a novisadi zsidó hitközség volt elnöke

A novisadi zsidó polgárság szombaton este egy hatvanteritkes, fényes külsőségek között lezajlott bankett keretében búcsúzott el Ernszt Bernát faterkedőtől, a novisadi zsidó hitközség hosszú ideig volt elnökétől, aki vasárnap hadethi tartózkodásra Palesztinába utazik, ahol résztvesz az első héber egyetem megnyitásán. Novisad legelőkelőbb helyiségét, a Wágner-éttermet erre az alkalomra pazarul felkészítették. A szőnyegekkel és örökzölddel pompásan díszített terem valóban méltó kerete volt annak a bennszőséges hangulatos bankettnek, melyen számos felköszöntő fejezte ki a résztvevők jókívánságait Ernszt Bernát iránt. A banketten, amely mindvégig a legjobb hangulatnak volt kifejeződése, az ünnepeltek kívül dr. Lusztig ügyvéd, Nánán Adolf szénagykereskedő, Grosz Viktor kereskedő, dr. Schwarz Péter orvos, Székely Arnold gabonakereskedő, Forgács Benő kereskedő, dr. Cipriz Öszkár ügyvéd, Farkas Mór uriszabó, Komlós Márton nyomdai igazgató, dr. Tibor Dezsó ügyvéd, dr. Fenyő Győző orvos, Frank Gyula nagykereskedő, dr. Eckstein orvos, Kassowitz Pál szállító, Komlós Rezső és mások, számszerint mintegy hatvanan vettek részt. A bankett a hajnali órákban ért véget.

Törvénytelen a jelenlegi porosz kormány?

Berlinből jelentik: A porosz miniszterelnök újból való megválasztásának elhalasztása a porosz országgyűlésben ma óriási viharok közepette történt meg. A miniszterelnök újból való megválasztását március harmincegyedikére, tehát két nappal a birodalmi elnökválasztás utánra halasztották el.

Az ülés megnyitása után a német nemzetiek, a horogkeresztesek és a kommunisták azt hangoztatták, hogy a jelenlegi porosz kormány teljes mértékben nélkülözi a legitimitás kellekeit. Végül Winkler dr. német nemzeti képviselő szól fel és arra hívta fel Marx miniszterelnököt, hogy adjon le nyilatkozatot a kormány törvényességéről.

Marx kijelentette, hogy őt a többség választotta meg és ha nem is fogadta el ezt a választást, ahhoz mégis joga van az alkotmány értelmében, hogy az ügyeket az új miniszterelnök megválasztásáig tovább vigye.

— Az adományok özvegy Vondracsekne számára. A mai napon a következő újabb adományok érkeztek be szerkesztőségünkbe: Kapmajer Mihályné 30 dinár; Josef Altmann Stari Futog 30 dinár; N. N. Apatin 15 dinár; N. N. Pasicevo 20 dinár. Eddigi gyűjtésünk 1505 dinár. Itt jegyezzük meg, hogy Vondracsekne címére egyik hódtsági olvasónk ma száz dinárt küldött póstaautalványon, de ismeretlen óhajit maradt. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

„Törődöm a háztartásommal“

Együtt ültünk négyen öten, a legbizalmasabb barátok öngyűlöletének fogadónapján. A koránjövők, akik ott vannak már kilenc óra felé, hogy „kicsit kibeszélhessék“ magukat. Hiszen az igazi vendégek úgy 11-12 óra tájt gyűlekeznek, kitelik azután az éjszakából a szerény házi mulatság. Egyszóval, ők együtt ültek és miután gyors menetben szemlélt tartottak a rajtuk levő ruha-rémeken, valahogyan a napi időbeosztásra fordult a beszéd.

A kis, feketearcu, nagyszemű Olga számolt be éppen. „Akkor azután — mondotta — minden hétfőn 11-től 2-ig törődöm a háztartásommal.“ Ne tessék azt hinni, hogy ez holmi túlzás, vagy tudom is én afféle kis irói eljárás. Dehogyan is. Olga öngyűlölet a világ legtermészetesebb hangján és magától érthetődőleg jelentette ki, hogy hetenként minden hétfőn 11-től 2-ig törődik a háztartásával. „Azt csak a régies, maradias gondolkodású asszonyok hiszik, — tette hozzá magyarázatoként, — hogy akkor lesz belőlük jó háziasszony és akkor tökéletes a háztartásuk, ha reggeltől-estig lótnak-futnak, görögnek-gurulnak a házban, mint valami perpetuum mobile. Ugyan kérem, mirevaló az ilyesmi. A háztartás megy magától, mint a verki. Felhúzzák és végzi a dolgát. Talán fényesebb a parkett, ha végighuzom rajta az ujjamat a kefélem után? És a mindenes szakácsnő? Istenem! Talán nem ő eszi meg a legjobb falatot, ha huszonöt-ször keverik is bele abba a rántásba?“

Olga öngyűlölet a világ legártatlanabb hangján fejtette ki saját külön felfogását a modern háztartásvezetésről. Hetenként egyszer „törődöm a háztartásommal“

Ezzel szemben: férj hazajön hivatalból, vagy pedig a nagy fiu, esetleg a kenyérkereső nagy leány. Fáradtan, kimerülten, elcsigázva. Alig várják, hogy végre kissé kényelembe helyezhessék magukat. Amint beléptek a lakásba, először házikabát, vagy házcipő után nyulnak. Keresi a megszokott karosszéket a kályha mellett... És így tovább... Mi történik? A házikabát nincs ott a fogason, a cipő az éjjeli szekrényben, még a szék is elhelyezte a föld... De hová lehetett, Istenem! Hol lehet a házcipő, ha nincs az éjjeli szekrényben, cipősládában, szekrény aljában, fogas alatt, szekrény alatt, ágy tetején — a csilláron dísznek, vagy tudom is én?... És hol van a szappan, ha nincs a szappantartóban, ez mégis borzasztó és a ruhakéfének mi keresnivalója van a cselédszobában a nagyszagos asszony finom szappanával együtt? Egyáltalában — ez mégis borzasztó — és már a feje tetején áll a kitűnően vezetett háztartás — mégis csak türelmetlen, hogy annak a széknek is kitört már a lába, mert éppen arra kell felkapaszkodni, mikor pókhálóznak, mert hányszor mondtam, ott a konyhaszék, de a házban mindenki ur és azt csinál, ami eszébe jut... Mert ez nem háztartás, ez bolondok háza, itt nincs meg a rendes helye semminek... Pedig a rendes otthonban ugye ez a lélegző? A család minden tagja ha álmából felkeltik, akkor is oda mutat a keresett tárgyra. A régi asszonyokat éppen azzal jellemezték valamikor:

„Ott van a szekrényben. Harmadik fiók, a piros szalaggal átkötött csomótól a másodiknak a háta mögött.“ És ez még nem az ugynevezett kínos pedantéria. Nem az örökké tartó nagytakarítás, a megőrzött rend, amelytől meg lehet is. Nem ez az idegesítő állapot, amikor senki se mer a padlóra lépni, butorhoz nyulni és a családnak a konyhában kell élni, mert a lakószobában éppen most volt nagytakarítás, és nem azért csusztunk-másztunk, hogy újból elpiszkolódjék minden.

Az igazi rend hozzátartozik a lélek nyugalmához; az igazi otthon el sem képzelhető nélküle. Ez adja meg az otthon felkelt. Azt a kimondhatatlant, ami éppen úgy kifejeződik a férj ruhájának a vasalásán, mint a gyermek tisztán tartott kezén és végigkíséri a család minden tagját az egész életen, mint az anya esti csókja és

imádsága. A rend az otthon altató dala, nyugtató simítása. A rendetlen otthonból rendetlen nyugtalankodó arcvonású emberek kerülnek ki. Kapkodó a mozgásuk, mint a lelkük... Öngyűlölet természetesen sokkal modernebb, semhogy ilyen apróságokkal törődnek. Öngyűlölet tal van régen a szürke hétköznapoknak „leves-hus-főzelék“ rendszerén. Sokkal elegánsabb ruhája szabásának vonala, semhogy az efféle prózai dolgokkal törődhetnék. Ugyan kérem a ma asszonya és a nagymosás előtti ruhaszámlálás. A rózsás körmök és rántott leves... A férj házcipője... Még mit nem gondol az a férj? A ma asszonya nem házi mindenek. A ma asszonya egyenlő társ, egyenlő jogok-

kal. Az csak a mesében volt, talán még ott sem, hogy a hű nő lelkisiméleti kérdést csinált a férj uram reggeli kávéjából, a fehér kenyérré sajátkezőleg kente föl a vaját, adta ki a gyümölcsöt, sőt még fölszeletelni sem sajnálta a kenyérkét.

Mindennek már elmúlt az ideje. A ma asszonya hetenként egyszer törődik a háztartással. Utóvégre nem szakadhat százfélé. Hetenként háromszor a fodrászhoz kell elmennie. És mennyi gond. A divat mindig változik és a nivót csak fönn kell tartani valahogy. Körülötte pedig megy a háztartás, magára hagyatva, össze-vissza bolond módjára, amíg mehetetlenül egészen szét nem zúlik.

Kettős kivégzés Somborban

száz évvel ezelőtt, a pallosjog alapján

1819. december 5-én nagy szenációra ébredt Sombor szab. kir. város békés lakossága: a város egyik törekvő tisztviselője: Kórits Antal dijnok borzalmas gyilkosságnak esett áldozatul. Kegyetlenül összeszúrták holttestét a város egyik közeli sáncárcában találták meg a szolgálatot tevő városi pandurok.

A vizsgálat hamar kiderítette a bűntett valódi körülményeit és indító okait, teljes mértékben igazolva az áldozat családt viszonyaival ismerős lakosságának mindjárt az első perctől kezdve felülkerekedett gyanúját, mely mindenképen a kikapós természetű menyecske: Kórits Antalné szül. Varga Jozefa asszony körül összpontosult. A városi magisztrátusnak is módfelett nagy volt ez eset fölött az ő felháborodása, mert hát a városnak egy belső emberét tették el láb alól ilyen embertelen módon.

Kivilágosodott a tanúk vallomásaiból, hogy a szemrevaló fiatal asszony titokban szerelmi viszonyt folytatott egy odaváló lakossal, a hatalmas természetű Tomaskovits János mézáróslégennyel, akinek különösen utjában volt a jámbor férj, az asszonyról nem is szólva, akinek amugy is terhére volt a törvényes házassági kötelek. Hosszas tanácskozás, tanakodás után végre kézen is voltak a pokoli tervvel: megölik a terveiknek utjában álló embert. Az asszonynak nem kellett valami nagy fáradságába lépnie csálni a mit sem sejtő férjét, a szerelmében elvakult mézáróslégény pedig végrehajtotta a kifőzött tervet: a mondott nap hajnalán agyonszúrta a boldogtalan dijnokot, s holttestét az asszony segédkezése mellett a sáncárcokba dobta.

A bűnösök nem is nagyon tagadták, amit tettek. A város bírói tanácsa ebben az esetben elrettentő példát kívánt szolgáltatni s most az egyszer a pallosjogát érvényesítette. Eddig sem azért nem vette elő a jus gladii-privilegiumát, mintha talán nem lett volna meg egyébkor erre a mód és alkalom, éppen azokban az időkben, mikor a személy- és vagyonbiztonság terén nagyon sok volt a kívánnivaló, de mert a nagytekinetű városi magisztrátus tagjaiban mindenkoron a humanitárius érzelmek kerekedtek felül.

A város bírói tanácsa a megtartott ceremóniális tárgyalás után, 1920 május 9-én úgy a hűtlen asszonyt, mint bestiális udvarlóját pallos általi halálra ítélte, még pedig aképpen, hogy a kivégzés előtt mindkettőjüknek a jobb keze teljesen levágassék, a kivégzés

után pedig Tomaskovits János teste kerékbe töröressék. A m. kir. udvari kancellária — az elítéltek kegyelemért való instanciája folytán — ezt az igazán szigorú ítéletet, a kézlevágások és erekbörtés elengedésével egyszerű fejevételre változtatta.

A jogerős ítéletet 1820. decemberben délelőtt 11 órakor hirdette ki a város tanácsa „a sápadt bűnösök előtt, mindkét nembeli sokaság nagy tolongásában“. A városi aljegyző olvasta fel az ítéletet, majd az első pót-bíró a fekete szíre festett pálcákat a megtagadott kegyelem jeléül, előbb az asszony, majd a legény előtt, mindenki szeme láttára ketté törte és a bűnösök lábai elé dobta.

A kettős kivégzést a kihirdetéstől számított harmadik napon, vagyis 1821. évi január 2-án hajtott végre Gauszgruber Antal, az akkori pécsi bíró a Bajai-uton felállított vesztőhelyen, hova az elítélteket gyalogos, majd lovas polgárok követték, míg a kocsi mellett tizenkét császári katonával kivont karddal. A menet legelején Demetrevics Simon városi tanácsos és választott kapitány, mint végrehajtó bíró és Ambrozovits János városi aljegyző lovgoltak „a bosszúálló és diadalmaskodó fuscus képeben“. Ez alatt a város háza (Curia) keleti kapujánál „a vérontás és pallosjog gyakorlása jeléül“ vörös zászló lengett.

A vesztőhelyen az ítéletet latin nyelven újból kihirdették, majd különféle hivatalos dikciók következtek, miket a nagyszámú közönség erősen megfogyatkozott türelemmel hallgatott végig. Majd Varga Jozefa asszonyt a gypmesterek a szilárd karóhoz erősített vörös székhez kötötték, — a hóhér egyetlen kardcsapással nyakán érintve, levágta a huszonkétes férjgyilkos asszony fejét. Ugyanígy történt Tomaskovics Jánosnak, a „harcincéves orgyilkosnak“ a lenyakaztatása is. Gauszgruber Antal pécsi hóhér a jól végzett munka után a „véres kardot villogtatva, ügyességének jelét mutatta be.“

Végeztül a hullákat, — az akkori idők szokása szerint mindkettőnek fejét a lábaik közé rakván, — külön koporsóba helyezték s közvetlenül a karó mellett elföldelték — melynek megtörténte után a jelentéstevő bíró „a bosszúálló fuscus“ — a városi aljegyzőt a polgárok és császári katonák kíséretében a városházára visszakísérte, ahol erre rögtön bevonták a vörös lobogót...

Masaryk Svájcot akart csinálni Csehszlovákiából, de nem csinálta meg

Emlékiratában a svájci demokráciának és a szövetségi eszmének hódol

A csehszlovák köztársaság elnöke, Masaryk *Világjóradalem* című könyvében írja meg emlékiratait, amelyek talán a legérdekesebbek lesznek az összes eddig megjelent emlékiratok közül. A nyugati lapok már közölnék részleteket a nagy műből és így mi is megismertethetjük közönségünkkel annak egyes részleteit:

Egy ideális nemzetiségi állam

Svájc engem politikai és nemzeti vonatkozásokban érdekelt. Durva vo-

násokban Svájc három nemzete olyan vonatkozásokban élt, mint ahogyan én az elkövetkezendő Csehszlovákiában a csehek, németek és magyarok együttélését elképzeltem. Különbösen is több hasonlatosságot fedeztem fel Svájc és az elkövetkezendő Cseh-állam között. Svájc is Ausztriával szemben való forradalom árán vívta ki szabadságát és neki sincs tengere. Legfontosabbnak tartottam annak felismerését, hogy a köztársaság egysége a világháború alatt, dacára a nemzeti rokonszenvek

nagy ellentétének, nem zavarodott meg. Több kitűnő német író, közöttük Spitteler a leghatározottabban a poroszság ellen foglalt állást. Később megismerem a német Roningert és az idősebb Gotthelf olvasásán keresztül felfedeztem azt a különös realizmust, amely fölfogásom szerint a svájci demokráciával összefügg. A svájci irodalom jelentősége bizonyítéka nekem, hogy a németek és franciák barátságos együttműködése és a svájci nemzetköziség nem zavarja meg a nemzeti elvet. Nyelvi és nemzeti vonatkozásokban Svájc egyenesen klasszikus példája annak, hogy egy erős nemzeti eredetiség mellett intenzív nemzetközi együttélést lehet kifejteni.

Ahol nem létezik nemzetközi harc

Svájc bármilyen kicsi is, szellemi révén befolyást gyakorolt az európai kultúrára. Nemzetközisége éppoly belterjesen fejlődött ki, mint nemzetisége, amelyet ismert nemzetközi emberbaráti intézményei kezdve a vöröskeresztől, végezve a Népszövetségig illusztrálnak. Svájcban a nemzetek szabadok és demokráciák, a régi Monarchiában pedig abszolútizmus kényszere tartotta össze őket. Eppen ezért tanulhatunk a svájci példából. Svájc az önálló kis államkantonok szövetsége, mind a három benne élő nemzet önálló és innen van az, hogy hosszú idő óta nem létezik Svájcban nemzetiségi harc.

A milícia dicsérete

Svájc mozgósítása következtében a hadsereg titkaiba is bepillanthattam és tanulhattam a milícia rendszeréből, amelyet a szocialisták ajánlottak és amelyet én is magamévá tettem. Hogy ez a milícia lehetségessé vált, ez is mutatja a svájci demokrácia erős alapjait. A demokráciát és a szabadságot a figyelő idegnek Svájcban mindig egészségesen kell szemügyre vennie. Meglátogattam a különböző kantonokat és tudtára ébredtem a föderációnak és a demokráciának. Svájcban a kantonokban kicsi a lakosság és ezért népszavazással kormányozhatnak a kormányok. A svájci demokrácia törekvéseit Rousseau tanításában fedeztem fel. A modern demokrácia e teoretikus svájci hazájának politikai és vallási befolyása alatt állott. A genfi kalvinizmus nagy hatást gyakorolt Rousseaura és a demokrácia elméleteire és Rousseau szobra, amelyet naponta láttam elevenné tette bennem a Rousseau-problémát és kényszerített, hogy foglalkozzam a nagy íróval s készítsem elő a rousseauizmus revízióját.

A le nem vont tanulmány

Eddig tart Masaryk elnök könyvének svájci részlete. Körtűnet, hogy az utódállamok megteremtői maguk is a svájci demokráciában látták az államalkotás példáját és nemcsak Masaryk országa az, amelynek legjobban a föderációs gondolat felelt volna meg. A körtűnet: ott áll előtűnk az emigrációs példa, de a gyakorlatban mindenki megtagadja az elméletek alkalmazását. Még Masaryk is.

Füszörhereszdedeségdi, utazól, rakdénabi

állást keres

25 éves szerbül, magyarul és németül perfektül beszélő

fiatalember,

aki legutóbb tíz évig szolgált egyik legelőkelőbb novisadi kereskedelmi vállalkozásnál. — Cim a kiadóban.

3-3

Hüszonetyilvánítás.

Mindazoknak akik felejtethetetlen családfőnk,

id. Bahl István

elhunyta alkalmából korszorú adományokkal vagy a temetésen való jelenlétükkel részvételüket fejezték ki, különösen pedig a testületileg kivonult Önkéntes Tüzoltó és Frohsinn egyesületeknek ezuton mond hálás köszönetet.

Novisad, 1925. márcz. 21-én.

A gyászoló család.

HIREK

Napfényt ittak a rigók...

— Max Dauthendey —

Ragyogó napfényt ittak a rigók,
A kertekből a dal sugárzik,
A szívekben rigók tanyáznak
És a kertekké vált szívek
Virágba borulnak.

Az öreg földnek szárnya nő,
Új tollruhát kapnak az dímok,
Az emberek madárrá lesznek
S jéskéket építenek a kékből.

Zöld tömkelegben suttognak a fák,
A nap felé drad a dal,
A lelkekben megfürdik a nap,
A vizek lángban dőlnek,
A tavasz összepárosítja
A tüzet és vizet.

— Királyi kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Öfelsége Gyiszlóvicz Veszelint, a novisadi kerületi tanfelügyelőt a Szent-Száva rend III-ik osztályával tüntette ki.

— Kultursték a Kath. Olvasó és Gazdakörben. Az Epres-utcai Kath. Olvasó és Gazdakörben f. évi március hó 22-én vasárnap este fél 9 órai kezdettel dr. Vilt Vilmos orvos tartott vetített és mozgóképekkel illusztrált előadást a tuberkulózisról. Az előadást három számból álló műkedvelő műsor követte. Az előadáshoz használandó képeket a novisadi egészségügyi felügyelőség volt szives az előadó rendelkezésére bocsájtani. Belépődíj nincs.

— Képviselők a monopolizgatóság ellen. A radikálpárt azon képviselői tagjai, akiket dohánytermő vidékről küldtek be a parlamentbe számszerint negyvenhatan — konferenciát tartottak, amelyen foglalkoztak a dohánytermelők sérelmeivel. A képviselők megállapították, hogy a monopolizgatóság lelkiismeretlen tisztviselőket favorizál, akiknek feladatává tették, minél olcsóbb áron beváltani a dohányt, mert annál több jutalékot kapnak. A képviselők emiatt a pénzügyminiszternél fognak tiltakozni. Néhány képviselő tegnap Pasics miniszterelnöknel is interventált a monopolizgatóság ezen eljárása ellen.

— Szerencsétlenség játék közben. Vajda Anna Darányi telepen lakó 11 éves leány szombaton délelőtt több társával a rendezőpályaudvar környékén játszadozott. Társai valahogyan elindítottak egy üres vaggont, amely elöl a kisleány nem tudott idejekorán kitérni. Összeroncolt fejjel, haldokolva szállították be a kózkórházba. Eletbenmaradásához kevés a remény.

— Tűz. Tegnap délelőtt fél 10 órakor Kolárovcz Kata Pirosi-utca 56. számú házában udvarán kigyulladt egy szőnye. A kivonult tűzoltóságnak sikerült a fél kazlat megmenteni. A kár 2000 dinár. A tűz oka ismeretlen.

— Anyakönyvi kimutatás. Az elmúlt héten született összesen 13 gyermek és pedig: 7 fiú és 6 leány. Házasságot kötött összesen 5 pár és pedig: Bucsár Száva napszámos és Jovánovics Jelisaveta, Bajer Jakab asztalos és Kis Mária, Markicsevics Janko repülőfőhadnagy és Pavlovics Olga, ifj. Bányai István asztalossegéd és Sánta Borbála, Atyimovics Milován szabósegéd és Vanyur Julianna. — Elhaltak összesen 16-an és pedig: Balogh Éva 14 hónapos, Dicz Alexander kereskedő segéd 31 éves, Paul Mátyás 21 napos, Obrádovics Petar 26 napos, Czetkovics Blagoje városi szegény 75 éves, Kosztics Ilja rokkant 38 éves, Lakatos Károly zenész 28 éves, Dobrijevics Miláné szül. Repija Trifuna 31 éves, Dománszki Antun orosz generális 62 éves, Rógits Dragica gyári munkásnő 18 éves, Nemcsev Lyubomir 1 hónapos, Banhajer Berta 14 napos, id. Báhl István kertész 73 éves, Dosnovics Radován cukrásztanonc 17 éves, Löwy Jakab magánzó 80 éves, Arsits Pája 1 hónapos.

A legjobb és legolcsóbb kék kő (Saxonia) és Rafia kapható nagyban és kicsinyben. Cím a kiadóban. 480

A hét humora

Egy novisadi újságíróval történt. Színhely egy novisadi vendéglő. Szereplők: az újságíró, mint törzsvendég és Gyuri a törzspincér. A pincér az asztalra hozza a bort. A vendég megszólal:

— Mi az Gyuri, elfelejtette a vizet, hiszen tudja, hogy nem szoktam tisztázni bort inni.

— No akkor egész nyugodtan meginthatja a nagyságos ur — válaszolt Gyuri.

Színházunk egyik énekese elhatározta, hogy gyógykezeléssel magát. Felkereste az orvost, az megvizsgálta és komoly arccal így szólt:

— Kedves művész ur vagy az éneklésről kell lemondania vagy a dohányzásról.

— De drága doktor ur, mégis mit tancsol — kérdi aggódva az énekes.

— En azt tancsolom, hogy dohányozzon tovább.

— Fehérnemű tolvaj. Lahos István Bátori utca 19 számú házból lako vasuti kocsitól feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap éjjel ismeretlen tettes 1500 dinár értékű fehérneműt lopott el házában padlásáról. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Becskereken is „gyűjtenek” a Kisújság számára. A Becskereken megjelenő „Torontál” tegnapi száma közli a „Deutsches Volksblatt” feketicsről írott cikkét, amely beszámol arról, miként fogdosnak „előfizetőket” a novisadi „Kisújság” számára. A kis hír után a „Torontál” a következőket írja: „Mi a magunk részéről csak azt fűzzük ehhez, hogy nekünk sem ideálunk ez a magyar újság, amelynek szerkesztője a lap szerint Magyar Vitályos, amely alatt a Globus nyomda Magyarrevity nevű igazgatója rejtezik, de az idők változását konstatáljuk ebben a tényben. Ime magyar újságra még állami közlegek gyűjtenek is. A feketicsi tény nem elszigetelt, mert ime a becskereki rendőrség is gyűjt ugyanerre a Kis Újságra. A tegnapi napon ugyanis a tilkos rendőrök jártak sorba a kereskedőket és előfizetőket velük a novisadi magyar nyelvű Kis Újságra — mindjárt, egy félre. Ki tudja ugyan, hogy megéri-e ezt az időt az életrevaló kis lapocskára, amelyet ilyen hatósági injekciókkal tartanak — de fő, hogy hat hónap ki legyen fizetve. A Kis Újság lapfőjén ugyan azt írja, hogy második évfolyamát éli, de ezt ne méltóztassék szigorúan venni. Mert ha egy lap december 29-én indul is meg, két nap múlva már második évfolyamba lép. Az ilyen általános szeretetnek örvendő lapocskára nem igen szokott jubileumokat ülni.”

— A római interparlamentáris konferencia. A nemzetközi interparlamentáris iroda átiratot intézett a nemzetgyűlés elnökéhez, amelyben kéri jelölje ki azokat a képviselőket, akik az április 17-én Romában kezdődő interparlamentáris kereskedelmi konferencia Jugoszláviát fogják képviselni.

— A leszerelés jegyében... Romából jelentik: A montecellien levő repülőgép mintája, amelyet éjjeli bombázáshoz fognak használni. A repülőgép 1800 kg. terhet szállít.

● **Ezüstdinárt, koronát** ● legmagasabb napi áron vásárol **Lustig** ● Lajos váltóüzlete Novisad, Kr. Alexandra ● u. 13. - Utlevél, vizum beszerzési hely.

— Két kilogram kénsv. Megírta a Délbácska, hogy a novisadi vegyvizsgálóállomás hetenként csak egyszer tart élelmiszer vizsgálatot, ami miatt a város panasszal fordult a fővámgazgatósághoz. A novisadi vámhivatali vegyvizsgáló állomás vezetője átiratot intézett a városzhoz, hogy azért nem tud több tevizsgálatot tartani hetenként egyenél, mert csak egy kilogram kénsvat használhat el évenként — a költségvetés értelmében. A város most 2 kilogram kénsvat vásárolt a vegyvizsgáló állomás részére és így nem ütközik akadályba a tevizsgálat.

— Zsirszódát ivott. Csapó Jozefin 21 éves, Deszpot Jovana utca 7 szám alatt lakó leány tévedésből zsirszódát ivott. Súlyos belső sérüléseivel beszéltették a kózkórházba.

Közgazdaság

Vámpolitika és nagyipar

A csehszlovák áru vámmentessége és az a horribilis vám, amelyet a belföldi ipar fizet külföldi nyersanyagért

Minden felesleges kommentár nélkül adunk helyet az alábbi panaszoknak:

„Néhány héttel ezelőtt egy bécsi cégnél ócska hivasat rendeltem, kilogrammonként 2000 osztrák koronáért. Ez az anyag — használt állapotban — az ország területén nem vásárolható, csak ujonnan, s így kilogrammonként 5—5,5 dinárba kerül. A tizenegy méter-mázsát kitevő szállítmány után 3300 dinár vámot fizettem, bár az áru egész értéke ennél jóval kevesebb. Bele sem számítottam a szállítási díjat, valamint azt a szintén nem jelentéktelen tételt, amit ilyenkor a vámspedítőr számít fel. Az ócskavas így is kilogrammonként nyolc dinárban van, míg ujonnan öt dinárért is beszerezhető.”

Ez csak egy eset, de a magunk részéről azonnal hozzáfűzhetünk egy másik tapasztalást is:

Az ország egész területét főképpen a Vajdaságot valóságos elárasztják mezőgazdasági gépekkel, amelyek a cseh ipar termékei. Ezek a gépek általában nagyon súlyos minőségűek, ellentétlő képességük minimális, ellenben megvan a hazai, kitűnő gyártmányokkal szemben az az előnyük, hogy az áruk ezeknek csupán egy harmadrésze. Ha a kormánynak az volna a célja és kötelessége, hogy a csehszlovák ipar érdekeit védje, akkor kétségtelenül gratulálhatnánk. De mit tegyünk, amikor azt látjuk, hogy ez a vám- és gazdaságpolitika a fejlett vajdasági ipar leépítésére van berendezve? Mert a belföldi cégek horribilis vámkat kénytelenek fizetni külföldi nyersanyagért, míg a csehszlovák ipar termékei vámentesen juthatnak át a határon. Az érdekeltek roppant türelmetlenséggel várják egy olyan gazdaságpolitikai kurzus kezdeményezését, amely jugoszláv állampolgároknak fogja nyújtani a legtöbb kedvezményt.

UTLEVELET, VIZUMOT

az összes követségeknél beszerez. Háló- kocsis és jegybeszerzés díjmentesen. Beutazási, tartózkodási engedélyek megszerzése ügyében felvilágosítással szolgál. Utazási, valamint műtávasárok ügyében információkat ad.

Vojvodanska Trgovacka Agencija
402 Novisad, Kralja Petra 29. 1-8

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság
Novisad, Zrinyi Petar ul. 36.

TELEFON: 55.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.

Sport

Budapesti feljegyzések

1925. március hó.

Ennek a milliós városnak újra fel-lángoló futball-örületéből akad egy-néhány meglátás novisadi megfigyelésre is.

A nagy pangás, amely a játéknívó süllyedésén felül anyagilag is katasztrófális volt, megszűnt és a pesti futball-nívóban és anyagilag is fejlődésnek indult. A visszaesés keserű vezeklése a mult hibáinak beismerését és új irányok megfektetését eredményezte.

A baj okát az egyik párt a profeszionista kérdéskör lezegetésében, meg az MLSz-ben és a sajtóban egyes vezető személyek ellen megindult akcióban látja. A másik párt éppen ennek tulajdonítja a javulás bekövetkezését. Azt mondják, hogy az üzleti érdekből agyonraraklamozás, a hangzatos, de üres blöffök, a futballból élő játékosoknak a szintiszta amatőrizmussal lovagjaivá való beállításuk volt a természetes következménye az erkölcsstelen alapokon álló rendszer megdőlésének.

— Anyyi bizonyos, hogy a realitások

terén a pesti futball nagy lépést tett előre. Az eddigi elfogultság nagyképsége közeledik a szerénység eddig ismeretlen határai felé. Már senki sem beszél arról, hogy az MTK a világ legjobb csapata, sőt mindenki belátja, hogy az MTK egyelőre óvatosan kerül a Spártával, vagy Sláviával való találkozást.

Az FTC-ben nagy elismeréssel beszélnek a Jugoszláviáról. Már nem fölényeskednek, azt mondják, hogy a legjobb FTC 2 góllal jobb a legjobb Jugoszláviánál. Azt is mondták, hogy szeretnének a Vajdaságba is lejenni, sőt állítólag az egyik novisadi csapattal már volt is fix megállapodásuk. Olyan csekély anyagi ellenszolgáltatással beszélnek, hogy azt még a legnagyobb esőben is meglehetne keresni Novisadon.

Az egyének bálványozása nanyztlóban van. Igaz, hogy még minden játékos keresztnévén becéz a pesti közönség, de egy rossz akció, vagy pláne sportszerítlenséget szigoruan lepfuoz, még ha a legibbak legjobbika követte is azt el. Még végigbug a tizezrek száján a csodákozás, ha Fogl Karcsi rug 60 méteres szabadrugást centiméter pontossággal Priboj fejére, de amikor az öccsét faultoló Kelemenbe erővel be'erug olyan pfujolás támad, hogy Fogl l'ngszinívé vörösödik és nagy zavarban még hibát is csinál.

A pesti futballkö. önség megfigyelmezése neveltséges álrándozásnak látszott eddig. És a pesti rendőrség a futball-funkcionáriusokkal karöltve ötven százalékban máris megvalósította azt. Az óriási tribünökön, amelyek közül az FTC új építménye azt hiszem még világviszonylatban is szóba kerülhet, sakktableserűrn minden 300 lépésre egy-egy rendőr áll a közönség között. A mélységben tagozódó nézőteret tehát felülől lefelé átlag minden 159 lépésen árgus szemmel figyeli a rendnek éber öre. A VAC—NSC meccsen szomszédom egy lelkes NSC-ista, csapata bekkjének egy hatalmas luftolását hangos „te marha” kiáltással bélyegezte meg. Abban a pillanatban ott terem a rendőr és „kérem itt senkit nem szabad sértegetni” rendreutasítással belefajította szomszédomba a többi szépjítő jelzőt. Pedig kikívánczolt volna még sok, mert hisz az NSC váratlanul 2:0-ra kikapott a VAC-tól.

Az FTC—UTE mérkőzésen Fogl II-nek Kelemenrel szemben elkövetett durva faultja miatt fél volt, hogy az FTC közönség a mérkőzés végén az öltözőbe vonuló Fogl esetleg bántalmazni fogja. Tíz-tizenöt rendőr valószagos erődöt rögtönzött az öltöző bejáratánál. Két sorba felállva szembe fordultak a közönséggel s szurós tekintetükkel szinte belefajították a szót abba, aki talán kiabálni, vagy pláne tetteleskedni akart volna.

Az óvintézkedésre nem volt szükség, mert a két Fogl, meg Kelemen egymást átölve a legjobb barátságban jöttek le a pályáról. Ők csodálkoztak a legjobban, amikor a rendőrök harci készültségét meglátták.

Általában az az impresszióm, hogy itt társadalmi és világnézeti különbség nélkül mindenki összefogott arra, hogy a kátyuba jutott futballsportot új életre keltsék. Belátták, hogy abból mindenkinek haszna lesz, legyen az játékos vagy intéző, álamatőr vagy az ideális amatőrizmusa apostola.

Az eredmény már jelentkezik is itt. Mennyivel lesz könnyebb ezt megcsinálni kisebb keretek között, kevesebb emberrel Novisadon is.

A játék technikai, vagy taktikai szempontjából különösebb újítást nem igen találhatunk. Legfeljebb azt, hogy a lapos stílusba nagy gyorsaságot és lendületet igyekeznek belevinni. Ez tulajdonképpen a kétféle stílusnak nagyon hasznos egyesítése. A kornert úgy rugják, hogy a rugó játékos nem a határ, hanem a kornervonal oldalán fut neki kívülről a rugásnak, merőle-

Meggyőződik olcsó árainról, ha megtekinti

vételkényszer nélkül az idei tavaszi újdonságaimat. Férfi és női szövetek, ugyszintén selyem stb. nagy választékban raktáron

Aranicki Sándor uri és női divatkereskedésében

479-1-3

Nézz meg kirakataimat!

a rom. kath. templomépületben.

Nézz meg kirakataimat!

gesen, mintha taccsot dobna a kornervonalról s úgy rugja el a labdát. Az az előnye, hogy a labda a legritkább esetben jut kapu mögé. Ha rossz a rugás, úgy legfeljebb beljebb repül a labda a közép felé, de sohasem a kapu mögé.

A bíránk miatt bizony nekünk itt sem kellene szegyenkeznünk. Az a véleményem, hogy ha az itteni harmadosztályú bírók bármelyike úgy bírskodott volna, mint például a mi két legutolsó mérkőzésünkön Csajági, akkor sokkal több tacsot és sokkal kevesebb pújt kaptak volna, mint amennyivel itt vasárnap ugyancsak megtisztelték őket. Igaz, hogy itt sokkal gyorsabbak az akciók, tehát a szabálysértések is, de viszont olyan kiáltó ofszejdok történtek, amelyeket nálunk még talán a jelenlegi bírójelöltek is lefújnának.

A bírójelöltek itt is hallgatnak tanfolyamot. De itt nem csak a szabályokat, hanem a szövetség egész adminisztrációs és fizetési szabályzatát, az összes serleg és kupa szabályokat is kitűnően kell tudniok.

Az FTC—UTE mérkőzés fagyós hidegben este hatkor ért véget. Még el sem hagyták a csapatok a pályát, megjelent a salakon egy 20-25 emberből álló szögescipős atléta társaság. Az FTC futói tartottak tréninget a sötét fagyos hidegben. A legidősebb az én becslésem szerint 35-40 éves lehetett. Dideregve mentünk el mellettük, senki sem irigyelte őket.

A Juda Makkabi a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Hivatkozással a mai számukban megjelent „Uj sporthetilap Novisadon” c. hírtkre van szerencsénk felkérni Önöket annak helyreigazítására olyképp, hogy a „Juda Makkabi” nem sporthetilap, csupán az egyesületi tagok részére kiadott információs közlöny.

Tőzsde

Zürich, 1925 március 21.

Beograd	8.10	Berlin	125.50
Páris	26.95	Bécs	0.007315
London	24.80	Budapest	0.0072
Newyork	518.75	Prága	15.40
Brüsszel	26.30	Bukarest	2.50
Milano	21.10	Szófia	377.50
Amsterdam	207.12		

Novisadi terménytőzsde

1925 március 21 (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai 75-76 kg. 2° kötés 455, 100 mm

Zab

bácskai d. kassza kötés 310, 150 mm

Tengeri

bácskai dunai kötés 182.50, 300 mm

bácskai IV-V, kötés 190, 1000 mm

bácskai V-VI, kötés 205, 1000 mm

bácskai V-VI, kulai paritás duplikát

kassza kötés 205, 1000 mm

frányszat: változatlan

Chicago terménytőzsde

1925 március 21, 10 óra

Buza: Május 168.50, július 146.25

szeptember 135.50.

Tengeri: Május 117.125, július 121.—, szeptember 125.50.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SANDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalata

Apró hirdetések.

ELADÓ 2 pár finom sárga LÓSZERSZÁM Futaki út 70. szám alatt. 478-1-2

EGY SIMA CIPÉSZ GÉP olcsón eladó Futoski put 139. sz. cipésznek. 477

EGY TANONCZ czimfestőnek felvétetik koszttal Szűcs Imre czimfestőnél, Postanska u. 14. 485-1

HIRDETÉSEK

Eladó nagy kert

esetleg parcellákban házhelynek és egy 25x8 méter nagy épület udvarral együtt, az épület alkalmas bármilyen raktárnak, műhelynek vagy esetleg kisebb gyártelepnek is. Megtekinthető Kraljević Marko (Peić) utca 20. szám alatt

Jovan Jovanović-nál.
423-1-2

Minden méretű és minőségű **SZÖNYEGEK** gazdagon felszerelt raktára: **Hemler Péter Utódainál, Novisad.**

NAGYFEJŐ NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyömda, himzötterem és gombathuzás. Legujabb függöny, stor s fehérmű minták

ESTI KURIR

BUDAPESTI ESTILAP.

Főszerkesztő: RASSAY KÁROLY

A liberális polgárság legkedveltebb és legelterjedtebb napilapja **Érdekes tudósítások a legjobb magyar újságírók tollából**

Szuboticáról a hajnal vonatokkal továbbitjuk és így Jugoszláviában

már a délelőtti órákban mindenütt kapható

Egyes szám ára **4 dinár, kedden 5 dinár**

Negyedévi előfizetési ár: 240 dinár, félévre 450 d., egész évre 800 dinár.

Kapható mindenütt! Mutatványszámot ingyen küld a jugoszláviai vezérképviselőt

LITERARIA

- könyv- és hírlapterjesztő vállalat - HEUMANN MÓR, SUBOTICA Jelačićeva ulica 1. — Pósfűtők 76 sz. Novisadi képviselet:

Bácsmezei Napló novisadi fiókkiadóhivatala Wilson tér 7.

Keresek

a város központjában lehetőleg **férfi divatszalonnak** megfelelő kétszobás lakást üzlethelyiségnek, házbért fizetek 18.000 dinárt évente. **Cím a kiadóban.**
453-1-2

Egy Austro Daimler

6 üléses luxus autó jutányos áron eladó Kiszácsi u. 19.
461-1-3

Eladó ház

helyben, **Ruska u. 18.** Vevőnek lakás áll rendelkezésére. Feltételek a házban megtudhatók.

Petrov Milan.
464-1-2

Lakás

2 szoba-, előszoba-, konyha éléskamra, nagy kert, gyermektelen házaspárnak butorozva is béreadó. Személyes tárgyalás vasárnap délelőtt 9-12 között **Daranyi telep 16 b. I. utca.**
484-1-1

Egy ügyes munkásnő női kalapüzletbe

azonnali belépésre felvétetik. Cím: **Schmolka hirdetőirodában, Novisad, Futoski put 2.** 1-1

Keresek két szobás tágas lakást.

Cím **Abrahám** könyvkereskedésében tudható meg. 473-1-1

Két telek

az egyik üres sarok-telek, a másik telek lakóházzal, melyben két szoba, konyha és speíz van és rögtön beköltözhető, Novisadon, a város rajonjában olcsón eladó. — Közelebbit **Schwarz Testvéreknél, Novisad, Ribnji trg br. 11.** 482-1-2

Szakképzett gépészt

keresünk, akik a Diesel-motor kezelésében is jártasak, előnyben részesülnek. Cím a kiadóban. 474-1-2

FOJT kalapfestő intézet NOVI SAD,

Njegoševa ul. (völi Andrássy u.) 9. Viszont eladók forduljanak bizalommal cégemhez

Egy szobás-konyhás

lakás kerestetik azonnalra vagy ápr. 1-re, lehet a telepen is. Ajánlatokat **Schmolka hirdetőjébe, Novisad Futoski put 2.** kéretnek. 1-2

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o- Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Egy jó házból való fiu inasnak

felvétetik **F. Obermüller és Társa** hentesüzlet, Trg Oslobodjenja. 458-1-3

ELADÓ HÁZ

Pétervárad majorban. Gazdászoknak rendkívül alkalmas 2 épülettel, az egyik 3 szoba, 2 konyha; a másik istálló, kamra, pince, nyári konyha és egyéb mellékhelyiségekből áll. Nagy udvar köveze, egészséges vízi kut, nagy kert (2 építésre alkalmas telek) szőlővesszőkkel és gyümölcsfákkal beültetve. — Cím: **Abrahám János** könyvkereskedésében. 469-1-2

Dušan S. Monašević

Pašičeva ulica 23.

egy jobb modoru kocsi

470 Azonnal beléphet. 1-2

Gazdák, Földbirtokosok!

A legjobb és legelterjedtebb magyarországi gazdasági szaklapra,

a „KÖZTELEK”-re

előfizetést elfogad és mutatványszámot ingyen küld

Garamszeghy Dezső, könyvkereskedő 393 Novivrbas (Bačka) 1-3

Ügyes elárusító, ki a női konfekcióban jártas,

azonnal felvétetik

Platz László

női konfekciós üzletében, Kralja Petra ulica 30. 467-1-3

Gyapjuszövet különlegességi üzlet - Wiegenfeld Jása Jenő - Novisad, Kralja Petra u. 13.

Tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy nagykereskedésemet

Detail üzletté alakítottam át.

442-3-8

Nagy választékban raktáron tartom a legdivatosabb és legfinomabb posztót s gyapjuszöveteket. — Ezenkívül viszontelárusítók, szabónők s Nagyban és kicsinyben! szabók részére raktáron tartok mindenféle bélés árut.

MEGHIVÓ.

A KERESKEDELMI ÉS IPARBANK R.-T. alapszabályainak 6 §-a értelmében f. évi április 5-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben

XVIII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre tisztelt részvényeseinket ezennel meghívjuk.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Jegyzőkönyvvezető és 3 jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének felolvasása.
3. A mérleg előterjesztése, a jövedelem felosztása és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése feletti határozathozatal.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Indítványok az alapszabályok 13. §-a értelmében.

Novisad, 1925. március 9-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 7. §-a szerint a közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik a közgyűlés megtartása előtt részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt a társaság pénztáránál, a Hrvatska Sveopća Kreditna Bankánál Zagreb vagy a Kreditni zavod za trgovino in industrijo ljubljani intézeteknél legalább 6 nappal a közgyűlés napja előtt letéteményezik.

Vagyon	1924.	MÉRLEG-SZÁMLA	december 31-én.	Teher	
		D	P	D	P
Készpénz	—	3,033.663	31	Részvénytőke	6,000.000
Betétek pénztáraknál	—	7,243.640	86	Tartalékalap	1,950.000
Értékpapírok	—	179.159	50	Betétek	40,180.163
Váltók (visszleszámítás nincs)	—	25,661.110	59	Hitelezők	33,439.672
Adósok	—	48,058.994	57	Óvadékok és garanciák	1,296.906
Óvadékok és garanciák	—	1,296.906	75	Fel nem vett osztalékok	53.082
Ingatlanok	—	1,200.274	50	Átmeneti tételek	1,708.244
Berendezés	—	1	—	Tiszta nyereség	2,045.681
		86,673.751	08		86,673.751

Veszteség	1924.	EREDMÉNY-SZÁMLA	december 31-én.	Nyereség	
		D	P	D	P
Betétkamatok	—	2,495.267	64	Át hozat a múlt évről	17.115
Költségek	—	1,607.159	08	Kamatok	3,709.878
Adók és illetékek	—	486.986	93	Jutalékok	2,870.391
Leírások behajthatatlan követelésekből	—	69.930	25	Ingatlanok jövedelme	155.939
Veszteség értékpapírokon	—	48.299	75		
Tiszta nyereség	—	2,045.681	06		
		6,753.324	71		6,753.324

A pénztárért
Winkle Antal
cégvezető

Novisad, 1925. január 1.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Kassovitz Miksa s. k. vezérigazgató, Ernst Bernát s. k. elnök, Forster Géza s. k. alelnök, Forgács Benő s. k., Grosz Viktor s. k., Kostial Živanović József s. k., Luckmann József s. k., Dr. Lustig Nándor s. k., Mayer Ferdinand s. k., Mátics Milorad s. k., Pekló Béla s. k., Perok Miroszlav s. k., Rosenberg Ignátz s. k., Dr. Tibor Dezső s. k., Tosti Ágoston s. k.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Derner Lipót s. k., Frank Miksa s. k., Plachte Lajos s. k., Stern Ottokár s. k., Wolf Samu s. k.

A könyvelésért
Szücs Ferenc s. k.
cégvezető

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
Cipőüzletemet kod „Bele Lale“⁴⁶⁸
az eddigi **Kralja Petra 11. szám alatti** helyiségemből az
Apolló épületbe (a városházzal szemben)
helyeztem át és ott rövidesen megnyitom. Kérem n. b. vevőimet, szükség-
leteik fedezését addig is részemre reserválni. Kiváló tisztelettel
MAVRO POLLÁK, a „Bele Lale“ cipőüzlet tulajdonosa.

Műhelyáthelyezés.

Ezton van szerencsém közölni, hogy Temerini ulica 8. sz. alóli műhelyemet
Magyar ucca 39. szám alá
(Stein & Schreiber vasudvarba) helyeztem át és az üzemet jelentékenyen ki-
bővítve ott folytatom. U. o. jöházból való fiu tanoncnak s 1 fiatal segéd felvétetik.
Tóth Gyula, épület- és műlakatos.

BUTOR tömör keményfa, elsőrangú gyártmány.

Versenyen kívüli árak: Nagyban s kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés la keményfából 4400.- D-től feljebb
" ebédlő " " divatos 12.000.- " "
" konyhaberendezés fehéren lakkozott 1950.- " "
Nagy választék minden fajta butorokban. 349

„DOMUS“ butorgyári BERNAT PESING
MITROVICA NOVI SAD
Planička u. 9—11. sz. Željeznička utca 105—107.

Mielőtt Husvéti hirdetését

476-1-2

feladja, kérjen árajánlatot

„KARDOS“ hirdető vállalattól, Novi Sad,
Kralja Petra 19. (az udvarban.) — Külön **könyvosztály, divattap- s**
folyóíratosztály. — Hirdetések felvétele a „Službene Novine“ részére.

Leszállított árak!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzle-
tünket reorganizáljuk és e célból

Leszállított árak!

mélyen leszállított áron eladásra bocsájtjuk az összes raktárunkon lévő árut

és ajánljuk t. vevőinknek saját érdekében, hogy mielőtt bárhol vásárolna, raktárunkat megtekinteni szivesek legyenek. Ez alkalommal meg fognak
győződni arról, hogy versenyen kívüli áráimmal sok pénzt megtakaríthatnak. A reorganizálás miatt **nagyban (En Gross)** és **kicsinyben (En detail)**
árusítunk. Összes árunk a leghiresebb külföldi gyárak gyártmányai és ezért senki el ne mulassa az alkalmat, hogy elsőrendű áruimból szükségletét
nálunk fedezze. — Kiváló tisztelettel 408-3-10

Monašević, Lazić és Čurčić, Novisad

Pašičeva (Szücs) utca 23.

Fiók: „Majuracnál“ Pašičeva (Szücs) utca 9.